

Nr 288.

Av herr Olsson i Ramsta m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 205, med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 168 §§ i lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 205 med förslag till ändrad lydelse av 52 och 168 §§ i lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse få vi härmed hemställa om följande ändringar.

Lagförslaget avser att giva bankbolag rätt att å sparkasseräkning och därmed likartad räkning för en och samma insättare förränta ett från 3,000 till 6,000 kronor förhöjt insättningsmaximum.

Inledningsvis bör erinras om det nog så märkliga förhållandet, att uppslaget i frågan givits av sparbankssakkunniga, som å sid. V i sitt betänkande tala till bankbolagens förmån, samt att bankbolagen beaktat uppslaget och genom sitt organ Svenska bankföreningens styrelse hos Konungen gjort framställning om lagändring i förslagets riktning.

Förslaget bör jämväl ses i sammanhang med kungl. propositionen nr 147 med förslag till lag om sparbanker m. m., vari föreslås en begränsning av sparbankernas inlåningsrätt, vilket så vitt man nu förmår bedöma torde hava till följd, att från sparbankerna måste avvisas högst avsevärda kapital.

Sedan bankbolagen upptagit sparbankernas hävdvunna form för inlåning på motbok, hade denna inlåningsform hos bankbolagen råkat på avvägar och blivit ett slags giroräkning. I syfte att förhindra den därigenom uppkomna osunda konkurrensen med sparbankerna tillkom 1899 års lagstiftning på området, varigenom bankbolagen förhindrades gottgöra ränta å belopp utöver 3,000 kronor av samma insättares tillgodohavande.

Svenska bankföreningens styrelse har som motiv för sin framställning åberopat sig på penningvärdets fall från år 1899 till innevarande tid och på den grund ansett, att en fördubbling av insättningsmaximum vore påkallad.

För godtagande av denna motivering torde vara erforderligt undersöka, om och i vad mån den begränsade inlåningsrätten kan hava verkat hämmande på denna inlåningsform. Därvid bör först erinras, hurusom bankbolagen funnit en lämplig väg till kringgående av bestämmelsen genom utfärdande av ett flertal sparkasseräkningar i olika namn å medel, som i realiteten tillhöra samma person. Genom detta förfaringssätt är lagbestämmelsen redan sedan lång tid tillbaka satt ur funktion. Departementschefens uttalande att lagstadgandet i fråga skulle "innebära en betydligt starkare inskränkning i banks inlåningsrätt, än som vid bestämmelsens införande varit avsett", lär således ej böttna i det verkliga förhållandet, utan torde tvärtom det vara fallet, att lagbestämmelsen till en viss grad ej haft åsyftad verkan.

Vid jämförelse med sparbankerna kan man ej heller spåra, att begränsning av insättningsmaximum haft någon menlig inverkan på tillväxten av bankbolagens sparkasseräkningar. Tvärtom visar följande sammanställning, att bankbolagen procentuellt distanserat sparbankerna såväl beträffande kapitalets tillväxt som räkningarnas antal.

	<i>Sparbankerna.</i>		<i>Bankbolagen.</i>	
	Motböckernas antal	Insätternas behållning Kr.	Antal spar- kasseräkn.	Innestående behållning Kr.
³¹ / ₁₂ 1914	1,755,009	986,689,261	1,045,308	371,557,265
³¹ / ₁₂ 1919	2,200,067	1,870,771,907	1,833,762	960,571,800
Ökning under 5- årsperioden....	25 %	90 %	75 %	158 %

Depositions- och kapitalräkningarna i bankbolagen visa enligt statistiken även samma lysande utveckling. Behållningen å desamma uppgick nämligen vid årsskiftet 1914 till 1,140 milj. kronor och vid utgången av år 1919 2,665 milj. kronor. Svenska folkets sparförmåga under femårsperioden representeras, såvitt sparbanks- och bankstatistik utvisar, av en kapitalökning å samtliga här ovan berörda räkningar av 2,998 milj. kronor, varav sparbankerna tillförts 29,5 % och bankbolagen 70,5 %.

Såsom här inledningsvis berördes kunna ifrågavarande ändringar av banklag och sparbankslag befaras hava till följd en kapitalöverflyttning från sparbankerna till bankbolagen. Även i annat avseende kan ändringen av banklagen hava till följd en ej beräknad verkan. Enligt 49 och 165 §§ i banklagen skola bankbolagen redovisa 25 % kassareserv för sådana förbindelser, som det åligger dem att vid anfordran fullgöra. En höjning av insättningsmaximum å sparkasseräkning torde på grund av de liberala uttagning villkor, som å denna räkning allmänt tillämpas, hava till följd, att en stor del av

bankbolagens giromedel komma att överflyttas till sparkasseräkning och bankerna härigenom befrias från bestämmelsen om reservtäckning för medel, vilka dock äro av gironatur. Skulle kungl. propositionen komma att bifallas, är detta ett förhållande, som i varje fall bör beaktas.

I vad lagförslaget avser att lämna tillstånd till överskridande av insättningsmaximum genom upplupen räntas läggande till kapitalet, torde däremot alla skäl tala för bifall.

På grund av vad sålunda anförts få vi yrka avslag å kungl. propositionen i den del, som avser höjande av nuvarande insättningsmaximum å bankbolagens sparkasseräkningar utöver vad som för närvarande är fastställt, men däremot hemställa om bifall till sådan ändring av ifrågavarande lagrum, att fastställt insättningsmaximum må genom upplupen räntas läggande till kapitalet kunna överskridas.

Stockholm den 31 mars 1922.

Gustaf Olsson
i Ramsta.

Elisabeth Tamm.

Oscar Osberg.
